

## Uitsluitingsbeleid

### Inleiding

Als pensioenfondsen hebben wij de taak om het beste beleggingsresultaat te behalen in het belang van onze deelnemers. Daarbij houden wij rekening met milieu, sociale aspecten en goed ondernemingsbestuur (*corporate governance*). Deze elementen hebben wij verwerkt in ons verantwoord beleggingsbeleid. Een van de elementen is het uitsluiten van bedrijven en landen.

Vanaf 1 juli 2021 verzorgt onze fiduciair manager Achmea IM het onderstaande uitsluitingsbeleid.

### Uitsluitingsbeleid

Ons uitsluitingsbeleid bestaat uit de volgende vijf onderdelen:

#### 1. Controversiële wapens

We beleggen niet in ondernemingen die direct, of door een eigendom van meer dan 50% van een dochteronderneming, betrokken zijn bij de productie, het gebruik en/of het overdragen van controversiële wapens.

Wij vinden wapens controversieel als deze wapens onevenredig veel leed en slachtoffers veroorzaken en geen onderscheid maken tussen burgerdoelen en militaire doelen. Controversiële wapens veroorzaken ook na afloop van het conflict veel slachtoffers en ontwrichten de economie en maatschappij. Het gaat hierbij om nucleaire, biologische en chemische wapens, landmijnen en clustermunitie. Deze criteria voldoen aan het Nederlandse verbod om te beleggen in clustermunitie en de bijbehorende eisen van de Autoriteit Financiële Markten (AFM), als ook de principes van de Ottawa en Oslo conventie. Voor de uit te sluiten bedrijven wordt geen omzetgrens gehanteerd.

#### 2. Structurele schendingen van UN Global Compact UN, Guiding Principles on Business and Human Rights en de OESO-richtlijnen voor Multinationale ondernemingen

In lijn met Koninklijke Ahold Delhaize, een ondertekenaar van UN Global Compact, streven wij na dat onze beleggingen bovengenoemde internationale richtlijnen respecteren. Deze principes zijn opgenomen in het IMVB-convenant, dat ons pensioenfonds heeft ondertekend. Ondernemingen die deze normen structureel schenden worden uitgesloten van onze beleggingsportefeuille

Onze fiduciair manager voert halfjaarlijks een screening uit op de betrokkenheid van ondernemingen bij controverses met één van de genoemde richtlijnen. Wanneer een van de richtlijnen wordt geschonden, leidt dit tot verdere analyse van de onderneming. Omdat een schending snel kan ontstaan, maar ook weer snel kan worden opgeheven, komen alleen de structurele schenders van deze principes in aanmerking voor uitsluiting. Een schending is structureel wanneer deze 2 jaar of langer duurt. Zolang dit niet het geval is, heeft het aangaan van de dialoog met de onderneming (engagement) onze voorkeur. Na 2 jaar zal onze fiduciair manager een nadere analyse maken van de ontwikkelingen binnen het engagementtraject dat met de onderneming is opgestart. Op basis van een aantal indicatoren uit het engagementtraject kan de beoordeling zijn 1) uitsluiting of 2) plaatsen op watch list (de facto: nog niet uitsluiten en voortgang in engagementprogramma volgen). De volgende elementen worden meegenomen in deze oordeelsvorming:

- De mate van herstel. Deze indicator geeft de status en de voortgang weer van de inspanningen van het bedrijf om de controversiële kwestie aan te pakken.
- De mate waarin wordt ingeschat dat de kwestie in de toekomst zal worden opgelost.
- De ernst van de kwestie. De ernst wordt beoordeeld als een maatstaf voor de gemelde risico's of gevolgen voor de samenleving of het milieu

### 3. Hoogrisicolanden en -staatsbedrijven

Wij sluiten landen op voorhand uit van belegging, wanneer aannemelijk is dat:

- Er een schending is van het non-proliferatieverdrag;
- Machthebbers op systematische wijze de fundamentele mensenrechten van (hun) burgers op grove wijze schenden;
- Vanwege een hoge mate van corruptie toevertrouwde middelen in dergelijke landen niet ten goede komen aan duurzame ontwikkeling van de economische situatie en welvaart van de bevolking;
- Door de ernst van opgelegde economische sancties de stabiliteit van de waarde van beleggingen in dat land serieus worden bedreigd.

Een belangrijk handvat bij het uitvoeren van het landenuitsluitingsbeleid is de Sanctiewet 1977 en de EU en VN sanctielijsten. Daarnaast worden de prestaties van de landen in de Freedom in the World index, de ITUC Global Rights index en de Corruption Perception Index als vertrekpunt gebruikt bij het opstellen van een landenuitsluitingslijst. In het verlengde van het landenbeleid sluit ons pensioenfonds ook staatsbedrijven gelieerd aan de uitgesloten landen uit van belegging (>50% eigendom van de staat).

### 4. Tabak

Het uitsluiten van tabaksproducenten en hun leveranciers is in lijn met de WHO richtlijn over tabak, UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor Multinationale ondernemingen en UN PRI aanbevelingen. Tevens ondersteunt dit onze ambities op het gebied van gezondheid en voedseloplossingen (SDG 3 Goede gezondheid en welzijn en SDG12 Verantwoorde consumptie en productie). Wij sluiten ondernemingen uit die minimaal 50% van de omzet uit productie of distributie van tabak halen.

### 5. Kolen, teerzanden, schalieolie en -gas en arctische olie- en gasboringen

In lijn met onze klimaatovertuigingen sluiten we ondernemingen uit die betrokken zijn de meest CO<sub>2</sub>-uitstotende activiteiten (activiteiten gerelateerd aan winning van steenkolen en teerzanden en elektriciteitsopwekking uit thermische steenkool) als ook activiteiten gerelateerd aan fossiele energie met een zeer grote negatieve impact op het milieu (arctische olie- en gasboringen en winning van schalieolie en -gas). Wij sluiten ondernemingen uit die minimaal 5% van de omzet uit bovengenoemde activiteiten halen.

### Proces

Voor het vaststellen van de uitsluitingen hanteert onze fiduciair manager bovenstaande kaders en zal het volgende proces volgen:

- De fiduciair manager stelt elk halfjaar de uitsluitingslijst op aan de hand van bovengenoemde criteria en maakt voor het identificeren van de uitsluitingsgronden gebruik van de onderzoeksresultaten van onafhankelijk onderzoeksbureau Institutional Shareholders Services (ISS).
- De uitsluitingen worden effectief per 1 januari en 1 juli elk jaar.
- De uitsluitingslijst wordt aan de bewaarder en externe vermogensbeheerders verstrekt door de fiduciair manager.

Een beschrijving van het uitsluitingsbeleid en de volledige uitsluitingslijst worden opgenomen in de halfjaarrapportage over maatschappelijk verantwoord beleggen, die wordt opgesteld door de fiduciair manager.